

SPEECH 19th SEPTEMBER 2014 IN HONOUR OF MATTI EGON

Θεοφιλέστατε,

Εκπρόσωπε της Ελληνικής κυβέρνησης και Γενικέ Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών Πρέσβυ κύριε Αναστάσιε Μητσιάλη,

Εξοχότατοι Κύριοι Πρέσβεις και Πρόξενοι τόσων φιλικών χωρών,

Εξοχότατοι Κύριοι Πρέσβεις της Ελλάδος

Κύριε Γεν.Γραμματέα της Ακαδημίας και της Αρχαιολογικής Εταιρείας, Κυρίες και Κύριοι, αγαπητοί υπότροφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στην πρώτη εκδήλωση της Αρχαιολογικής Επιτροπής Μ. Βρετανίας στην Αθήνα, για να τιμήσουμε την ιδρύτρια και επίτιμο μας πρόεδρο Matti Egon. Θέλω να ευχαριστήσω και προσωπικά την διευθύντρια της Βρετανικής Σχολής καθηγήτρια κυρία Catherine Morgan για την φιλοξενία στους κήπους του ερευνητικού αυτού ιδρύματος, κοινό σημείο αναφοράς διεπιστημονικής συνεργασίας μεταξύ Ελλήνων και Βρετανών αρχαιολόγων. Η Μ.Βρετανία, με παράδοση στις ανθρωπιστικές και κλασσικές σπουδές, υπήρξε ανέκαθεν προσφιλής προορισμός για τους Έλληνες αρχαιολόγους, όπως βέβαια και η Ελλάδα για τους Βρετανούς, που όχι μόνο προσέφεραν στην επιστήμη αλλά και αγάπησαν την Ελλάδα σα δεύτερη τους πατρίδα.

Κύριε Γενικέ Γραμματέα της Αρχαιολογικής Εταιρείας, η παρουσία σας μας τιμά απόψε και θερμά σας ευχαριστούμε για την γλαφυρή σας αναδρομή στο έργο και την προσωπικότητα της Matti Egon. Πράγματι είναι στενοί οι δεσμοί της Επιτροπής με την Αρχαιολογική Εταιρεία, η οποία με τις ανασκαφές, τις αναστηλώσεις, τα έργα προστασίας των μνημείων και τις δημοσιεύσεις της, αποτέλεσε από το 1836, το ιδεολογικό θεμέλιο του νέου ελληνικού κράτους, όπως ορθά έχετε επισημάνει σε σύγγραμμά σας.

Είναι συγκινητική η προσέλευση φίλων, υποστηρικτών της Αρχαιολογικής Επιτροπής, χορηγών και κυρίως των υποτρόφων μας για να τιμήσουμε την αγαπητή μας Matti, μία μεγάλη κυρία του πολιτισμού, που έθεσε τις βάσεις της Επιτροπής το 1986 και σε μικρό χρονικό διάστημα, με την ακατάβλητη θέληση που τη διακρίνει, την έκανε θεσμό στη βρετανική πρωτεύουσα. Μέσα από τη δράση της, απονομή υποτροφιών και διοργάνωση εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου, η Επιτροπή έχει κατακτήσει ήδη από το 1993, το κύρος ενός από τους σπουδαιότερους οργανισμούς, όχι μόνο της Ελληνικής διασποράς, αλλά γενικότερα της πνευματικής ζωής του Λονδίνου.

Το 1993 ήταν η χρονιά που πρωτοήρθα σε επαφή με την Επιτροπή, ενώ από το 1998, επί προεδρίας της καθηγήτριας κλασσικής αρχαιολογίας στην Οξφόρδη, κας Ειρήνης Λαιμού, που αυτό το διάστημα βρίσκεται στην Αυστραλία, διετέλεσα Γ. Γραμματέας, και από το 2013, ανέλαβα την προεδρία.

Ωστόσο, η συνεργασία μου με τη Matti, ήταν αυτό που με έκανε να συνειδητοποιήσω τι ενέπνεε τα μέλη μας και το πολυπληθές κοινό που παρακολουθεί τις εκδηλώσεις μας: η

προσωπικότητα της, η φιλοπατρία και φιλανθρωπία της όχι του φαίνεσθαι αλλά του είναι, το ήθος, η συνέπεια του λόγου της, η φιλεργία αλλά και η βαθειά της γνώση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, και ας μας λέει συχνά " εγώ δεν ξέρω δεν είμαι αρχαιολόγος". Ένα φωτεινό παράδειγμα πηγαίας ευγένειας και γενναιοδωρίας .

Είμαι ευτυχής που τη γνώρισα από κοντά και που με τίμησε με την εμπιστοσύνη της. Η στενή μας φίλια και η εποικοδομητική συνεργασία μας, είναι μία χαρούμενη νότα στη ζωή μου και γι' αυτό σε ευχαριστώ Matti.

Εμείς που συνεργαζόμαστε με τη Μάττη, ακολουθούμε τα πρότυπα της και αναγνωρίζουμε με θαυμασμό το ζωηρό ενδιαφέρον της για τις ανάγκες των υποτρόφων μας, τη πορεία των σπουδών τους, αλλά και τη μετέπειτα επαγγελματική τους αποκατάσταση και βεβαίως την απaráμιλλη προσοχή της στην κάθε λεπτομέρεια. Οσοι έχουν κληθεί να δώσουν διάλεξη στο Λονδίνο η παρευρέθηκαν ως καλεσμένοι, έχουν απολαύσει την μοναδική της φιλοξενία και έτσι γνωρίζουν πολύ καλά τι εννοώ.

Δε θα σας κουράσω διότι και ο κ. Γενικός παρουσίασε με απaráμιλλη ευκρίνεια την ίδρυση και το έργο της Επιτροπής, πληροφορίες που αναγράφονται εξάλλου στο αναμνηστικό φυλλάδιο που σας δόθηκε, και στην ιστοσελίδα μας .

Ως γνωστόν, η Ελληνική Αρχαιολογική Επιτροπή Μ.Βρετανίας, με 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται κάθε 2 χρόνια, υποστηρίζεται από 25 patrons, δηλαδή τους εκάστοτε πρέσβεις της Ελλάδας και της Κύπρου στη Μ.Βρετανία, καθώς και από διαπρεπείς Βρετανούς καθηγητές Παν/μίων. Στην κρίση των υποψηφίων υποτρόφων, προεξάρχει πάντα ένας από τους Βρετανούς καθηγητές.

Θα σταθώ σε αυτό το σημείο, στις υποτροφίες και στους υποτρόφους μας.

Οι υποτροφίες μας για μεταπτυχιακές σπουδές στη Μ. Βρετανία, απευθύνονται σε αριστούχους Έλληνες και Κυπρίους πτυχιούχους αρχαιολογίας, με ιδιαίτερη μέριμνα για την κάλυψη των αναγκών τους. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα τελευταία χρόνια οι αιτήσεις έχουν πολλαπλασιαστεί και τώρα, περισσότερο παρά ποτέ, με το χάος της οικονομικής κρίσης, νοιώθουμε το καθήκον να βοηθήσουμε, όσους το δυνατό περισσότερους.

Ο θεσμός των υποτροφιών ξεκίνησε με 1 υποτροφία, επιχορηγούμενη από τη Matti Egon το 1993, με πρώτη υπότροφο τη Δρ Όλγα Καραγιώργου. Το 2008, η Matti θεσπίζει και 2^η υποτροφία, εις μνήμην της μητέρας της Σταματίας Ξυλά. Το 1997, με τις ενέργειες της τότε προέδρου κας Λιού Κάλλιου, που μας τιμά απόψε, θεσπίστηκε η υποτροφία του ιδρύματος Ι.Φ.Κωστοπούλου που χορηγήθηκε από το 1997 έως το 2003, και τους ευχαριστούμε ιδιαίτερα. Το 1999, με την αύξηση του αριθμού των μελών, προκηρύσσεται νέα υποτροφία από τους πόρους της Επιτροπής μας. Εδώ θέλω να σταθώ με σεβασμό σε 3 ιδρυτικά μέλη που δεν βρίσκονται πλέον κοντά μας, τον αείμνηστο Ντίνο Λεβέντη και το ζεύγος Νικολάου και Ειρήνης Χατζηπατέρα. Από το 2004, το Ίδρυμα Α.Γ.Λεβέντη, με τη γενναιοδωρία που το χαρακτηρίζει, θεσπίζει υποτροφία εις μνήμη Ντίνου Λεβέντη και ο αείμνηστος Νικόλαος Χατζηπατέρας προσφέρει υποτροφία εις μνήμη της συζύγου του Ειρήνης, η οποία μετά το θάνατο του ιδίου, συνεχίζεται με απόφαση των απογόνων του, εις μνήμη και των δυο

γονέων τους. Από το 1993 έως σήμερα οι υποτροφίες αυτές, που χορηγούνται μέσω της Επιτροπής, έχουν υποστηρίξει **47** υποτρόφους.

Η καλλίτερη επιβράβευση του έργου της Επιτροπής είναι η λαμπρή πορεία των σπουδών των υποτρόφων με επισφράγισμα την απόκτηση των διδακτορικών τους, αλλά και η επαγγελματική τους επιτυχία, καθώς πολλοί εξ αυτών κατέχουν θέσεις σε ερευνητικά κέντρα στην Ελλάδα και το εξωτερικό στην Αρχαιολογική υπηρεσία, σε Παν/μια στην Ελλάδα, στη Μ.Βρετανία, τη Γερμανία, την Ολλανδία και πρόσφατα τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Τα μέλη, οι δωρητές και οι φίλοι της Επιτροπής νιώθουμε υπερήφανοι ως συνάδελφοι, αλλά προπαντός ως Έλληνες, για τις επιστημονικές διακρίσεις αλλά και για το ήθος των υποτρόφων μας. Είθε η Πολιτεία να αξιοποιεί τους νέους αυτούς επιστήμονες και να δίνει κίνητρα ώστε να μη μένει ανεκμετάλλευτο το αξιόλογο δυναμικό της Ελλάδος, που έχει πολλά να προσφέρει στη πατρίδα μας. Αξέχαστη θα μείνει σε **μένα προσωπικά** η φράση του καθ. Αρχαιολογίας στο Παν/μιο της Οξφόρδης R.R.Smith, που με έκανε υπερήφανη ως Ελληνίδα, όταν μου είπε "σας ευχαριστούμε που μας στέλνετε τα καλλίτερα μυαλά".

Οι δεσμοί με την Βρετανική αρχαιολογική κοινότητα, ενισχύθηκαν τα τελευταία χρόνια, και σε αυτό υπήρξε καθοριστική η προσωπικότητα και το έργο της Matti. Η διοργάνωση κατ' έτος, δυο διαλέξεων Ελλήνων αρχαιολόγων στο Λονδίνο, με σκοπό να παρουσιάσουν τα πρόσφατα ανασκαφικά τους ευρήματα, 47 ομιλίες στα 28 έτη λειτουργίας μας, καθώς και οι λαμπρές επιδόσεις των υποτρόφων μας, έκαναν την Αρχαιολογική Επιτροπή πόλο έλξης στη βρετανική πρωτεύουσα.

Ατενίζουμε το μέλλον με αισιοδοξία, και δίνουμε έμφαση στη σύσφιξη των πολιτιστικών σχέσεων των δύο χωρών, που όλο και περισσότερο δυναμώνει. Φιλοδοξούμε να προσφέρουμε περισσότερες υποτροφίες με την υποστήριξη χορηγών που μας εμπιστεύονται και επενδύουν στο έμπυχο μέλλον της Ελλάδας. Η οικογένεια μας απλώνεται πλέον σε διαφορετικές χώρες και επιθυμούμε να ανοίξουμε νέους διαύλους επιστημονικής συνεργασίας και με χώρες, στα Παν/μια των οποίων, κατέχουν θέσεις οι υπότροφοι μας. Στην ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ μας και στη διάδοση του αρχαιολογικού έργου που επιτελείται στην Ελλάδα αποσκοπεί εξ' άλλου και η ίδρυση της Ένωσης υποτρόφων Ελληνικής Αρχαιολογικής Επιτροπής Μ.Βρ., που θα σας ανακοινωθεί επίσημα στη συνέχεια. Επόμενος στόχος μας είναι να διοργανώνουμε κάθε χρόνο μια εκδήλωση στην Αθήνα, με ομιλητές Άγγλους αρχαιολόγους και διακεκριμένους υποτρόφους μας, πράγμα αρεστό όπως διαπιστώνουμε απόψε. Εύχομαι, η μικρή αλλά εκλεκτή οικογένεια της Ελληνικής Αρχαιολογικής Επιτροπής, να συνεχίσει να μεγαλώνει με νέα μέλη και υποτρόφους, ώστε το 2016 να εορτάσουμε στην Αθήνα τα 30 χρόνια της Επιτροπής.

Η ιδέα για την αποψινή εκδήλωση κυοφορείται αρκετό καιρό. Οι παλαιότεροι υπότροφοι μας, αναγνωρίζοντας την προσφορά της Matti, θεώρησαν χρέος τους, να της αφιερώσουν ένα τιμητικό τόμο με επιστημονικές μελέτες τους. Η συγγραφή, περισυλλογή και επιμέλεια των κειμένων είναι, ως γνωστόν, χρονοβόρα, και έτσι απόψε έχω την τιμή να σου παραδώσω Matti μια περίληψη του υπό έκδοση τιμητικού τόμου, ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης των υποτρόφων σου.

Ευχαριστώ και πάλι τους χορηγούς, τα μέλη μας και όλους όσοι παρευρίσκεστε απόψε κοντά μας για να τιμήσουμε το έργο της Matti.

--

Dr Zetta Theodoropoulou Polychroniadis, PhD